

สุวรรณภูมิอยู่ที่ไหน

ผศ.ดร.พิพัฒน์ กระแจะจันทร์

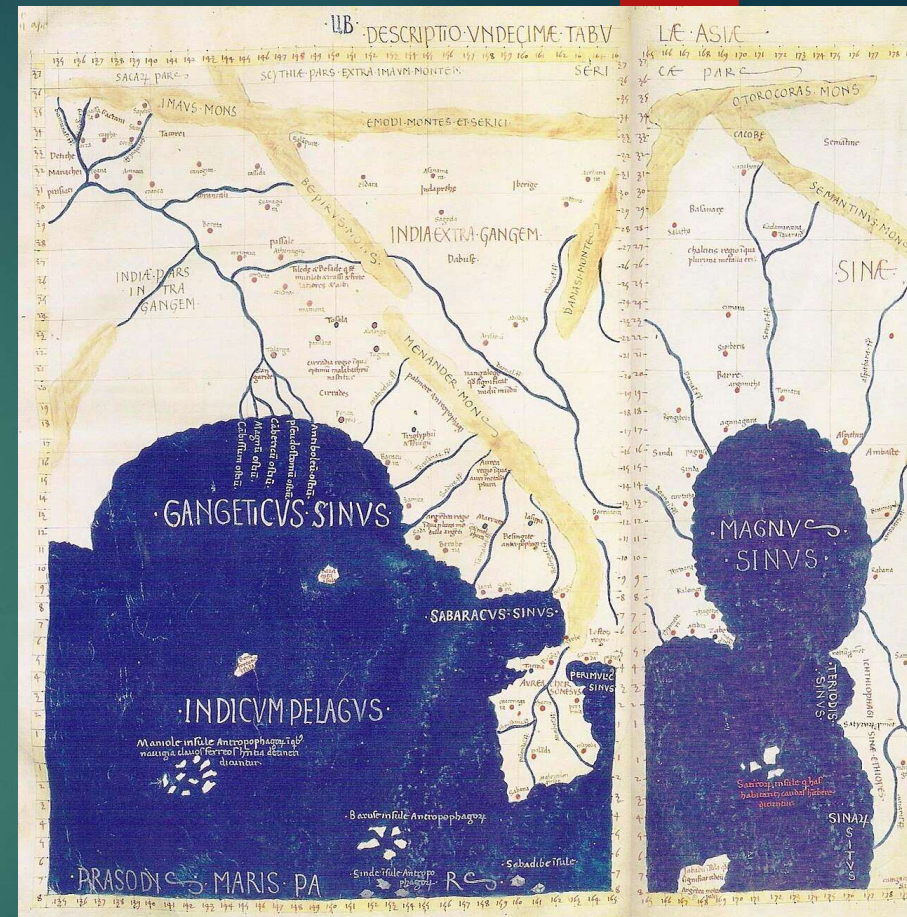
สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สไลด์ทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของโปรเจคโครงการฐานข้อมูล
สุวรรณภูมิเพื่อการศึกษา สนับสนุนโดยสถาบันสุวรรณภูมิ
ศึกษา รัชชา

สุวรรณภูมิ (Suvarnahumi) อยู่ที่ไหน

- ▶ สุวรรณภูมิคือชื่อของดินแดน/อาณาบริเวณ?
- ▶ สุวรรณภูมิเป็นชื่อของรัฐ (ปรากฏในมิลินทปัญหา) ?
- ▶ จากหลักฐานทางโบราณคดีพบว่า
 - ▶ ระยะเวลาแรก (ต้นพุทธกาล-ค.5-6) เริ่มเป็นพื้นที่บริเวณพม่าตอนล่าง ลุ่มน้ำเจ้าพระยา คาบสมุทรไทย-มาเลย์ และเวียดนาม-กัมพูชาบริเวณปากแม่น้ำโขง
 - ▶ ระยะเวลาหลัง (ค.6-12) ค่อนข้างครอบคลุมพื้นที่ภาคพื้นแผ่นดินใหญ่ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และในเขตหมู่เกาะ โดยเฉพาะสุมาตรา (คำว่าสุมาตรามาจากสุวรรณทวีป) ส่วนดินแดนหมู่เกาะอื่นๆ มีชื่อ เช่น ชาวเรียก ขวทวีป, เกาะบอร์เนียวเรียก การบูรทวีป

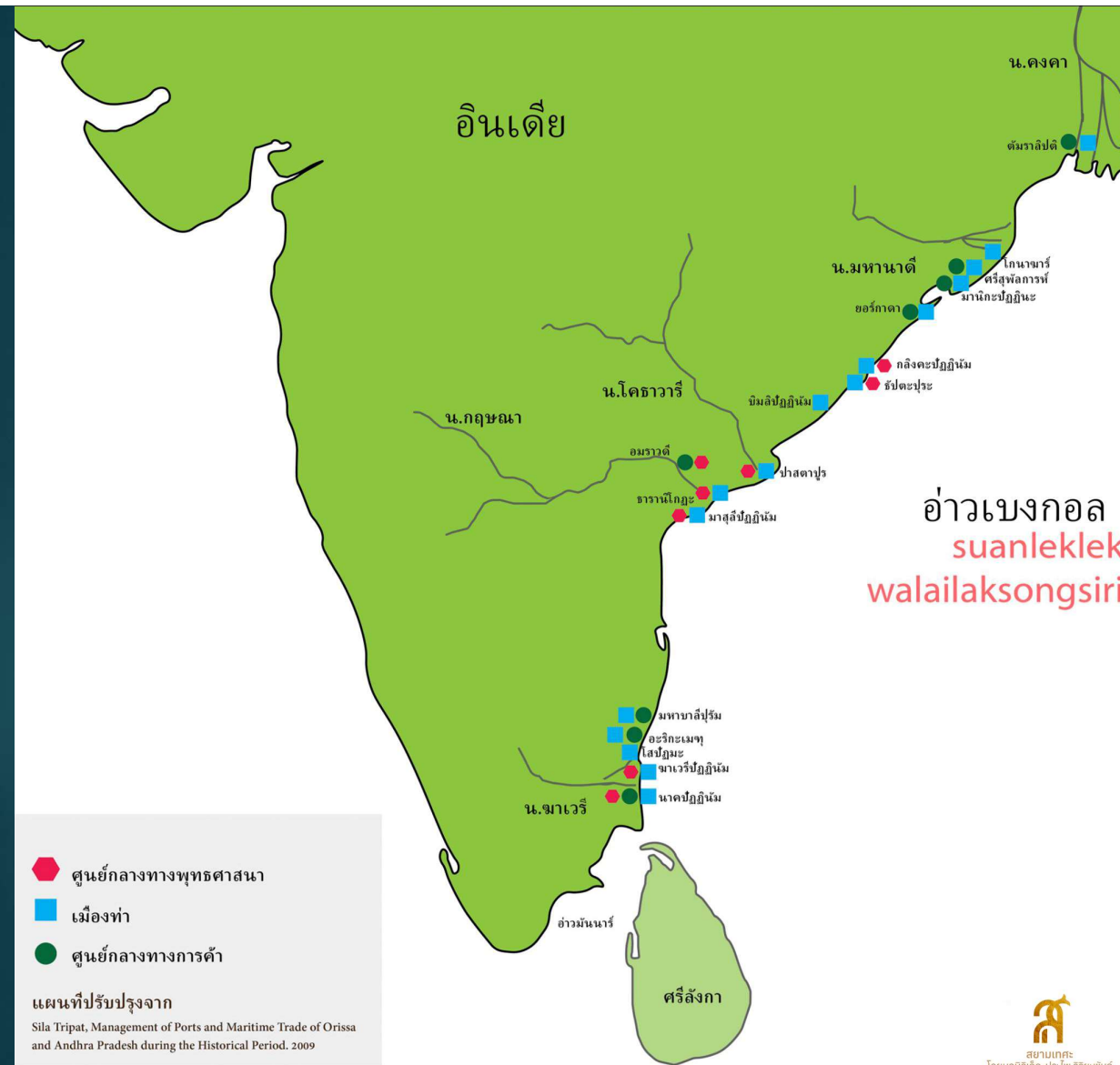

The 11th Asian regional map from Ptolemy's Geography (Harleian MS 7182)

▶ อินเดียน:

- ▶ รามายณะ (พ.ศ) (สุวรรณทวีป, ยวทวีป (ชวา), กรรปุรวทวีป (บอร์เนียว))
- ▶ เกาฏิยะ ในอรรถศาสตร์ (พ.ศ.222-243) สมัยอโศก กล่าวถึง อคฺรุ (ไม้กฤษณา) ว่าส่งมาจากสุวรรณภูมิ แสดงว่ามีการติดต่อด้านการค้ามาก่อนส่งสมณทูต
- ▶ ชาดก: มหาชนกชาดก (เมืองมธิลา/รัฐพิหาร), สังขพราหมณ์ชาดก (เมืองสาวัดถิ), สุสันธิชาดก (พ่อค้าจากพาราณสี)
 - ▶ เมืองท่าจากอินเดียที่ติดต่อกับ SEA: มหาโกศลี, ตามรลปิติ (ตั้มลุก), ภรูกัจจะ
 - ▶ มลินทปัญญา (พ.ศ.6-7) กล่าวถึงเมืองท่าคือ วังคะ, ตักโกละ, จินะ, โสวีระ, สุรัฎฐะ, อลาสันทะ, โกละปัตตนะ, สุวรรณภูมิ ฯลฯ
- ▶ ทั้งหมดกล่าวตรงกันว่า สุวรรณภูมิ เป็นดินแดนที่พ่อค้าอินเดียเดินทางไปค้าขายทางทะเล และเมื่อเรือแตก เทพผู้หญิงจะเป็นคนมาช่วยเหลือ (ผู้หญิงเป็นใหญ่ matriarchy)

- ▶ เมืองท่าหลักระยะแรกคือ ทัมราลิปติ และนาคปฏักันัม
- ▶ เลียบชายฝั่งทะเลไปทางเหนือผ่านพม่าไปคาบสมุทรมไทย-มาเลย์
- ▶ เลียบชายฝั่งลงไปอินเดียใต้-ศรีลังกาจากนั้นใช้ลมมรสุมเดือนก.ค. ตัดข้ามมหาสมุทร

แผนที่แสดงตำแหน่งเมืองท่าของอินเดียที่ติดต่อกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

https://web.facebook.com/photo.php?fbid=366256359129711&id=100072360480833&set=a.220519933703355&_rdc=1&_rdr

▶ ลังกา พ.3

- ▶ คัมภีร์มหาวงศ์ แต่งโดยพระเจ้าอโศก
พ.11-12 กล่าวถึงพระอโศกส่งพระโสณะและ
พระอุตตระ ไปยังสุวรรณภูมิ)
- ▶ และกล่าวด้วยว่าได้ส่งพระมหามหินทเถระ
พระอติยเถระ พระอุตยเถระ พระสัมพลเถระ
และพระภัทสาเถระ ไปยังลังกาทวีป
- ▶ หมายเหตุ พระเจ้าอโศกครองราชสมบัติเมือง
ปาฏลีบุตรในชมพูทวีป (อินเดีย) ระหว่าง พ.ศ.
218-260 (c. 268 BCE – c. 232 BCE)
- ▶ จารึกสมัยพระเจ้าอโศก ไม่มีกล่าวถึงส่งสมณทูต
มายังสุวรรณภูมิ

Footnote: พระเจ้าอโศกครองราชสมบัติเมืองปาฏลี
บุตรในชมพูทวีป (อินเดีย) ระหว่าง พ.ศ. 218-260

สรุปประเด็น

พระเจ้าอโศก ไม่เคยส่งพระสงฆ์ไปสุวรรณภูมิ

วันที่ 6 กรกฎาคม 2560 - 16:43 น.

f Facebook t Twitter L LINE C Copy Link

พระเจ้าอโศก ไม่เคยส่งพระสงฆ์ไปสุวรรณภูมิ

https://www.matichon.co.th/prachachuen/prachachuen-scoop/news_597581

คัมภีร์มหาวงศ์ ฉบับภาษาอังกฤษในหน้า 86 - 87 มีดังนี้

“...เสด็จไปพร้อมกับ 4 เถระ, ถัมมจักกัปปวัตตนสูตร สิ่งมีชีวิต 80 โกฏิ ย่อมได้รับบำเหน็จแห่งมรรค(แห่งความรอด) ห้าเถระต่างแยกย้ายไป 5 อาณาจักร คนนับแสนได้รับการบรรพชา เชื่อในพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พร้อมด้วย**พระอุตรเถระ และพระโสณเถระได้เสด็จไปยังสุวรรณภูมิ** บัดนี้ เมื่อใดที่เด็กผู้ชายผู้หนึ่งเกิดมาในราชสำนัก นางปีศาจอันน่าเกรงขามผู้ออกมาจากทะเล คอยกินเด็กและหายไปครั้งแล้วครั้งเล่า และในขณะที่นางเองเจ้าชายได้ประสูติในพระราชวังของกษัตริย์ เมื่อประชาชนเห็นพระเถระจึงคิดว่าพวกนี้เป็นพวกของนางปีศาจ และประชาชนได้เตรียมอาวุธมาเพื่อฆ่าพวกเขา (ในที่นี้หมายถึงพระเถระ) พระเถระได้กล่าวว่า นี่มันอะไรกัน และยังกล่าวว่า พวกเราเป็นสมณะผู้ยำเกรง มิใช่สหายของนางปีศาจทั้งหลาย ทั้งนี้ได้นางปีศาจได้ออกมาจากมหาสมุทรพร้อมบริวารของหล่อน เมื่อประชาชนได้เห็นก็ต่างพาโวยวายกันใหญ่ แต่พระเถระนั้นได้สร้างอสุรที่นำสะพริงกล้วมากกว่าเท่าตัว ล้อมรอบนางปีศาจและบริวารของหล่อน นางได้คิดว่า ที่แห่งนี้ถูกเข้าครอบครองโดยคนเหล่านี้ และนางเกิดขวัญหนีดีฝ่อจนต้องบินหนีไป เมื่อ**พระเถระได้สร้างกำแพงคุ้มกันล้อมรอบเมืองเอาไว้**แล้วจึงได้แสดงพรหมชาลสูตรประชาชน หลายคนมาที่ลี้ภัยและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กว่หากหมีนคนเปลี่ยนใจมาเลื่อมใสศรัทธาอย่างแท้จริง บุตรชายของตระกูลขุนนางกว่าสามพันห้าร้อยได้รับการบรรพชา และบุตรสาวของตระกูลขุนนางกว่าก็ได้รับการบรรพชาเช่นเดียวกัน ต่อจากนี้ไปเมื่อเจ้าชายประสูติในพระราชวัง พระราชาก็ทรงพระราชทานพระนามว่า โสณุตตระ เพราะพวกเขาได้ละเว้นการเข้าสู่สுகติได้สำเร็จแล้ว นั่นคือการสละของผู้พิชิตที่มีความเมตตากรุณาทั้งหมด --- พวกเขาให้พรแก่โลกไปที่นั่นและที่นี่ ผู้ซึ่งเห็นดีเห็นอยู่ใน การดิ้นรนเพื่อความรอดของโลกนี้คือจบบทที่ 12 มีชื่อว่า “การกลับใจใหม่ของประเทศต่าง ๆ” ในมหาวงศ์ นำเพ็ญเพียรเพื่อความปิติและอารมณ์ของพระสงฆ์...”

Note: จากการสำรวจของ
ผม คาดว่าอาจเป็นแหล่ง
โบราณคดีบางกล้วย
นอก-ภูเขาทอง อ.สุข
สำราญ จ.ระนอง

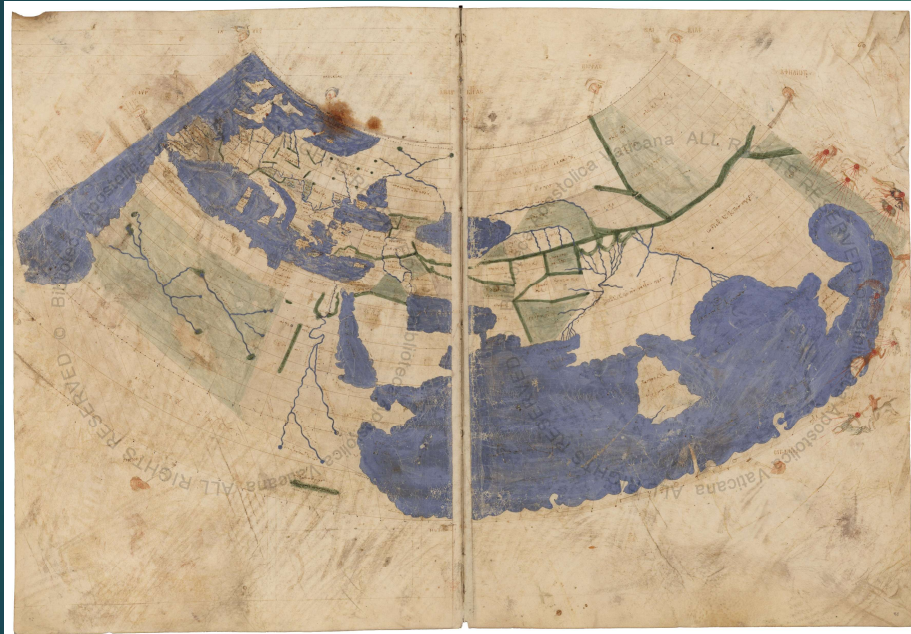
จารึก

- ▶ จารึกอ่านว่า “โสณส” อักษรพราหมี สมัยราชวงศ์โมริยะ พบที่เขาสามแก้ว ชุมพร
- ▶ อ่านโดย ดร.อุเทน วงศ์สถิตย์ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี ม.ศิลปากร ความหมาย โสณะ เป็นตระกูลหนึ่งในอินเดีย ส่วน สะ ในสันสกฤต แปลว่าเป็นเจ้าของ

ภูธร ภูมะธน, ไพโรจน์ สิงบัน, และ บัญชา พงษ์พานิช. ปฐมบทพุทธศาสนาในดินแดนภาคใต้ของประเทศไทย: หลักฐานธรรมและหลักฐานโบราณคดี. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2557. ภาพมาจากหน้า 123

- ▶ กรีก-โรมัน: Claudius Ptolemy หนังสือ Geography (ค.ศ.150 แต่ตำแหน่งเมืองต่างๆ มาทำในปี ค.ศ.1295) (Ptolemy) ระบุถึง Chryse Chora (Golden Land / ดินแดนทองคำ) และ Chryse Chersonesus / Aurea Chersonesus (คาบสมุทรทองคำ / สุวรรณทวีป) /

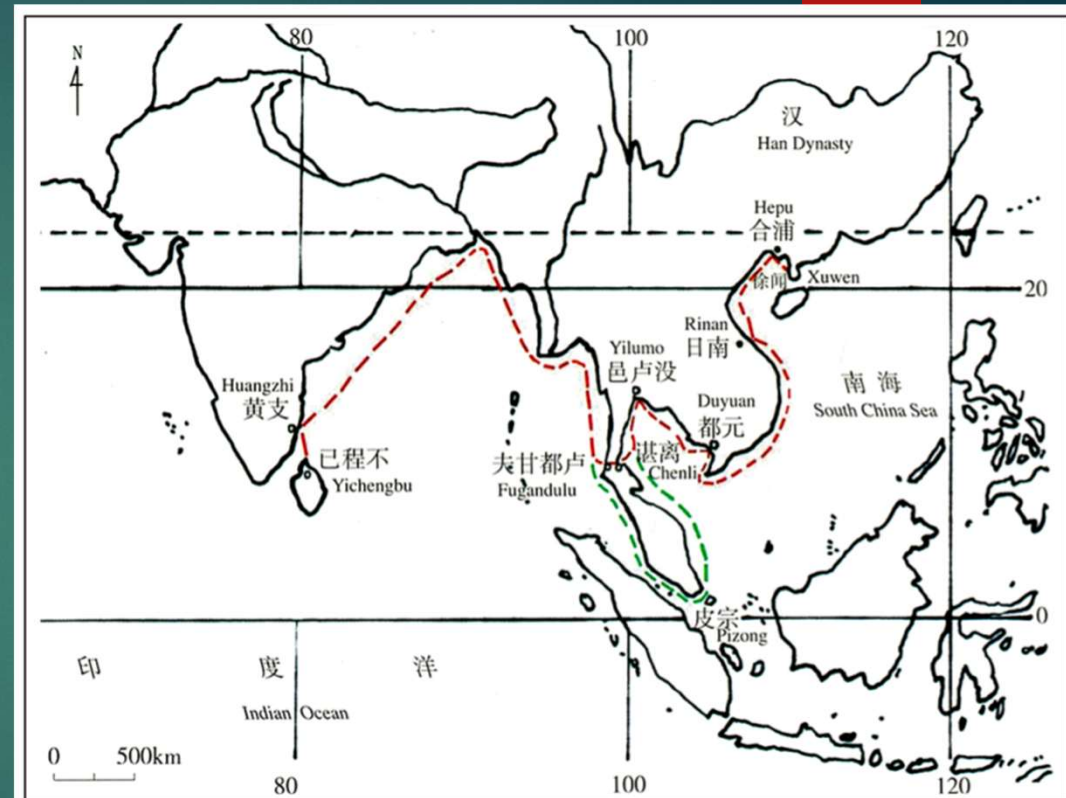
Vatican Library, Urbinas Graecus 82
[https://en.wikipedia.org/wiki/Geography_\(Ptolemy\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Geography_(Ptolemy))

https://en.wikipedia.org/wiki/Magnus_Sinus

▶ เอกสารจีน

- ▶ ติดต่อกับ SEA ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่นตอนปลาย (ฮั่นตะวันออก)
- ▶ **Ban Gu (บันกุ)** (พ.ศ.575-635) ชาวจีน อธิบายการเดินทางเรือจากเมืองเหอผู่ (Hepu) มายัง Rinan (ตั้งเกีย เวียดนาม) มายังตูหยวน (Duyuan) คือออกแก้ว, ผ่าน Yilumo (คือ ดอนตาเพชร), เฉินหลี (Chenli) (คือ เซาสามแก้ว), เดินเท้าอีก 10 วัน (ข้ามคอคอดกระ), ไปเมืองฟูกานตูหลู (Fugandulu) (บางกล้วย) โดยมีปลายทางคือ Arikamedu และ Mantai
- ▶ เหลียงชู (Ling-Shu) (พ.ศ.1045-1100) เรียกจีนหลิน/กิมหลิน จากแปลว่า ดินแดนทอง

ภาพ แผนที่แสดงเส้นทางจากจีนถึงอินเดียตามพงศาวดารสมัยราชวงศ์ฮั่น ยุคต้นศตวรรษที่ 6

ที่มา : The Hepu Port On The Maritime Silk Road Of The Han Dynasty : ARCHAEOLOGICAL DISCOVERY, Xiong Zhaoming

▶ หลักฐานท้องถิ่น / ภายในภูมิภาค

- ▶ ศิลาจารึกกัลยาณี: ทำสมัยพระเจ้าธรรมเจดีย์ (พ.ศ.2015-2035), ระบุว่า พระโสมณะและพระอุตตระมาประดิษฐานศาสนาที่รามัญประเทศ ซึ่งคือสุวรรณภูมิ (สุวรรณภูมิ รกฎ สขาท รามณญเทศ” (Kanlyani, p.48)

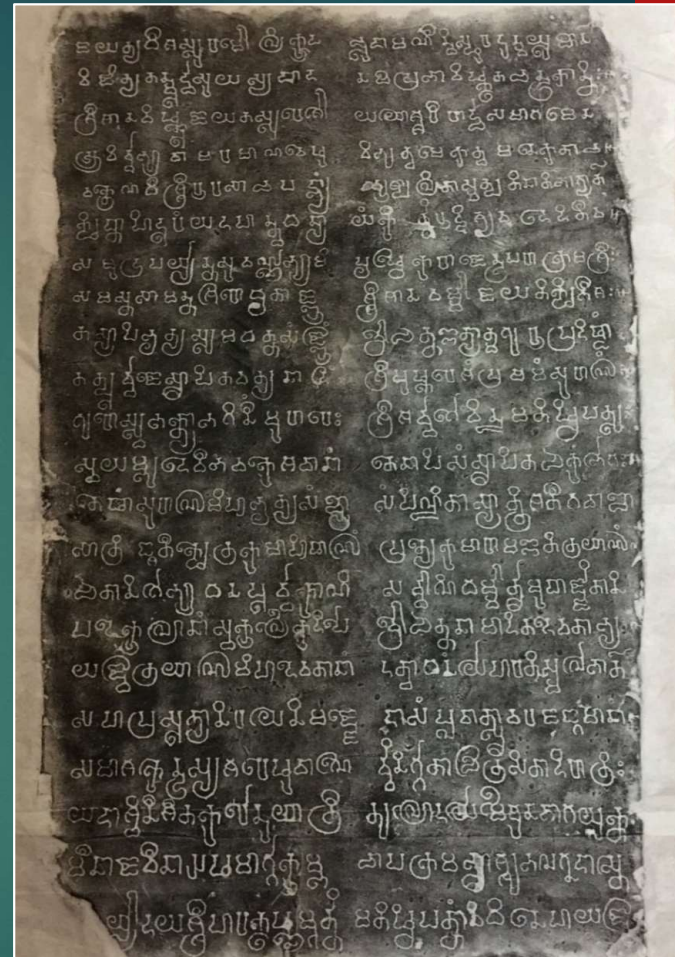
“...พระองค์หยั่งรู้อนาคตว่า ศาสนา[พุทธ]จะตั้งมั่นยังต่างแดน, แล้วจึงได้ส่งพระเถระ... โสมณะเถระ และพระอุตตระเถระไปสถาปนาพระพุทธศาสนาในรามัญประเทศ, ซึ่งถูกเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า สุวรรณภูมิในเวลานั้น กษัตริย์ทรงพระนามสิริมาโคกะ [ศรีธรรมโคกราช] ปกครองเหนือประเทศสุวรรณภูมิ เมืองหลวงของพระองค์ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของเกลาศภะพับบาตาเจติยะ (Kelasabhapabbatacetiya). กิ่งทางตะวันออกของเมืองนี้ตั้งอยู่บนที่ราบสูง (upland plateau), ในขณะที่ทางตะวันตกเป็นที่ราบ.” (Kanlyani, p. 48)

https://www.burmalibrary.org/docs09/Kalyani_Inscriptions.pdf

https://en.wikipedia.org/wiki/Kalyani_Inscriptions

- ▶ จารึกจากวัดคีรีศถ์ชกุง (K.1419) จารึกขึ้นเมื่อ ค.ศ.633 ได้กล่าวว่า พระเจ้าอิศานวรมันที่ 1 (Isanvarman I) มีอำนาจปกครองดินแดนสุวรรณภูมิ
- ▶ 4. samudra paryyanta suvarṇṇabhūmi pṛṣṭhaikarājendraparākramśrīḥ
- ▶ samasta sāmanta śirodhr̥tājñas śrīśānavarmmājayati kṣībhīśah.
- ▶ King Sri **Īśā**nvarman is a great victor and he is the most important king on earth. His power is revered by the neighboring countries. He was a very powerful hero, the only lord in the **land of Suvarnabhumi**, which extended to the shores of the sea.

Original Suvarnabhumi inscription in Wat Kiri Sdach Kung, K.1419 at Kampong Speu province

▶ ประเด็นร่วมสมัย:

- ▶ ไทย claim ว่า เราเป็นสุวรรณภูมิ = สนามบิน
- ▶ การสร้างรัฐชาติสมัยใหม่ตั้งแต่ ร.4, ศูนย์กลางศาสนาพุทธแท้จากอโศก (= นครปฐม), กลายมาเป็นแหลมทองสมัยชาตินิยม จอมพล ป.พิบูลสงคราม
- ▶ เพดาน ปวศ.ไทยเดิมอยู่ที่สุโขทัย หรือ ทวารวดี, ถกเถียงกับปัญหาของ ปวศ.ยุคต้นของ SEA ที่เอาฟูนันเป็นจุดเริ่มต้น
- ▶ ความรู้หยุดแค่เรื่องของพระโสณะและพระอุตตระ ถูกส่งมาเผยแพร่ ศ.พุทธ สมัยพระเจ้าอโศก แต่ไม่มีหลักฐานโบราณคดีที่เกี่ยวข้องชัดเจน เรื่องราวต่างๆ จึงเป็นตำนาน (myth) มากกว่าจะเป็นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์

ประจักษ์

ต้นทางประวัติศาสตร์ไทย ไม่ใช่อัลไต ไม่ใช่หนานจ๋า ไม่ได้เริ่มที่สุโขทัย แต่คือ 'สุวรรณภูมิ'

วันที่ 27 ธันวาคม 2564 - 12:30 น.

[Facebook](#) [Twitter](#) [LINE](#) [Copy Link](#)

https://www.matichon.co.th/prachachuen/news_3103682

สรุปประเด็นสำคัญ

- ▶ 1. สุวรรณภูมิเป็นชื่อดินแดนที่อินเดียเรียก หมายถึงดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ เต็มไปด้วยทรัพยากร ซึ่งคือบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ไม่ครอบคลุมทั้งหมด โดยยกเว้นชวา บอร์เนียว และเกาะอื่นๆ
- ▶ 2. เมื่อคนในภูมิภาคนี้รู้ว่าอินเดียเรียกดินแดนแถบนี้ว่า สุวรรณภูมิ ซึ่งกลายเป็นดินแดนอุดมคติ ทำให้บางเมืองตั้งชื่อเมืองของตนเองว่าเป็นสุวรรณภูมิ ที่รู้จักกันดีสมัยหลังคือ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เป็นต้น